

v sviloreji je razlika velika: l. 1868. je pridelala 80.000 metr. cent., l. 1893. pa 1.127.000 metr. centov kokonov. Primerjaje navedena števila vidimo, da je Ogrska v kmetijstvu, in s tem v blagostanju zadnjih 30 let velikansko napredovala; dočim se druge države trudijo, da tekom let povzdignejo vrednost pridelkov in izvoza za par, če gre najviše za kakih 20 do 30%, znaša ta razlika v Ogrski do 400%. In še enkrat rečemo: to vse gre na naš račun; kakor Ogrska napreduje, tako moramo mi nazadovati, mi in nikdo drug; kajti mi moramo od Ogrske imenovane pridelke in še mnogo drugih jemati, ker jih sami nimamo dovolj, in ker nam od drugod radi carine še dražje pridejo, in mi se moramo dati od Ogrske kmetijsko uničiti, ker med Avstrijo in njo ni carine. Naši kmetijski pridelki ne pridejo do tiste vrednosti, kakor nas stanejo, in vsled tega našega kmetijstva mora sčasoma biti konec.

Nič manj kakor v kmetijstvu, je Ogrska zadnjih 30 let napredovala tudi v velikem obrtu, kar se prav lahko ume. Sladkorja se od naše strani danes uže skoro nič ne uvaža, ker ga Ogrska uže sama 6krat toliko prideluje kakor l. 1882.; med tem ko je Ogrska l. 1889. morala še kupiti sladkorja za 5 mil. gold., da je pokrila svojo domačo porabo ga je leta 1895. že izvozila v druge države za 2½ mil. gold. Do pred kratkim smo še izvažali v Ogrsko stroje; danes ne le da naših izdelkov ne potrebujejo, ampak s svojimi se nam uže vsiljujejo. Isto velja o kemičnem velikem obrtu, jedino tkanine še zdaj uvažamo, ali kako dolgo!

Končajmo! Učenjaki strokovnjaki so izrekli, da je ozirom na razvoj kmetijstva in velikega obrta in vsled tega tudi državnih financ Ogrska zadnjih 30 let tako velikansko napredovala, da v vsej zgodovini ni najti nič podobnega. In na čegav račun? Če bi Ogri samo pri uvažanju žita morali plačevati le polovico tiste carine, ki jo nam plačujejo druge države, in še manj, znašalo bi to na leto okoli 50 mil. gld., in za ravno to vsoto bi mi dače na leto manje plačevali; kje pa je carina za druge uvoznine?

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Državni zbor se je v sredo otvoril. Vsi politiki mu prerokujejo le kratek čas zborovanja. Nemški poslanci bodo zopet začeli razgrajati, a sedanji ministerski predsednik tega ne bode mirno gledal.

Češko. Mladočeška poslanca Adamek in Slavik sta odložila svoje poslanske mandate. Vročekrvi življi si pridobivajo med češkimi volilci vedno več naklonjenosti. — Nemška mesta so hotela ustanoviti medsebojno zvezo v korist svojih teženj, a je namestništvo ni dovolilo.

Gornje-Avstrijsko. V Lincu zborujejo odposlanci avstrijske socijaldemokratske stranke. Širokoustijo se, kaj so že vse dosegli za ljudstvo. Žal, da ljudstvo o tem ne ve ničesar.

Štajarsko. Nemške kroge je osupnil odločen korak vlade, da si je upala razpustiti graški mestni zbor. Da bi vlada že prej napela močnejše strune proti Nemcem, ne bi ji sedaj delali toliko preglavic.

Koroško. Deželni predsednik je pri deželni vladi in okrajnih glavarstvih upeljal nedeljski počitek. — Nemcem v Spodnjem Dravbergu ne ugaja prav, da je sedaj trg v slov. rokah. No, se bodo že morali privaditi.

Kranjsko. Odbor katoliško-političnega društva v Ljubljani se je poklonil novemu knezu. Vladiki je živahno delovanje društva porok, da se za Slovence bližajo boljši časi.

Vnanje države.

Vojska. Ljudje, ki skrbno zasledujejo boj med Španijo in ameriškimi državami, so

bili čez binkošne praznike v veliki negotovosti, kaj se je pač zgodilo v tem času na španjsko-ameriškem bojnem polju. Kajti sobotni časniki so prinesli brzoglavno poročilo, da je ameriško brodovje pretekli petek pod poveljstvom Sampsona bilo popolnoma uničeno po španjskem generalu Cerveri. Najnovejša poročila pa ničesar ne vedo povedati o kaki bitki med sovražnim brodovjem. Bržkone je bila novica docela zlagana. Le toliko je gotovega, da Španjci slepe Amerikance s poročili o gibanju svojega brodovja, a Amerikanci slepe Španjce. Oslepljeni smo torej tudi mi, ki priobčujemo in čitamo ta poročila.

Italijansko. Ker se katoliška cerkev sočutno briga za ubogo, stradajoče ljudstvo, obdolžili so jo brezumni državniki, da so tudi njeni služabniki krivi zadnjih krvavih nemirov na Italijanskem. Sv. oče so to podlo obrekovanje krepko zavrnilo v pismu do milanskega nadškofa. — Zunanji minister Visconti nekaterim tovarišem ni bil všeč, ker ni hotel privoliti še v krutejšo preganjanje katoliške cerkve. Zato je dal ostavko, z njim vred pa tudi celo ministerstvo.

Francosko. V St. Etienne se je odkril spomenik vojakom, ki so izgubili življenje v nesrečni francosko-nemški vojski l. 1870. Predsednik republike je imel političen govor, v katerem je naglašal, da se Francoska noče vmeševati v španjsko-ameriške zadeve.

Belgijsko. Katoličani so pri zadnjih državnozbornih volitvah zopet sijajno zmagali. V zbornici bodo imeli celo številneje večino kot dosedaj.

Srbsko. Prvotne volitve so izpale za vladno jako ugodno. Govori se, da bo imela dvetretjinsko večino. A ta večina ne bo izražala mišljenja večine v prebivalstvu, kajti volitve se delajo po vladnem pritisku.

Bolgarsko. Odpadniku knezu Ferdinandu se ne dopada trdno prijateljstvo med Rusijo in Avstrijo, zato pa mešetari okoli z raznimimi vladarji na Balkanu.

Cerkvene zadeve.

Antonij Bonaventura,

knez in škof ljubljanski.

(Dalje.)

Šesta nedelja po Velikinoči, dne 22. maja, bil je krasen spomladanski dan. Kakor na predvečer po »večni luči,« tako so v nedeljo zjutraj zvonovi vseh ljubljanskih cerkva — in teh ni malo — glasno oznanovali praznik slovesnega vstoličenja novega kneza, dr. Jegliča. Do pol 10. ure se je zbralo okoli stolnega kapitola ljubljanskega razven tamošnjih gg. bogoslovcev do 150 čč. mašnikov, svetovnikov in redovnikov iz raznih krajev, da spremijo škofa v slovesnem obhodu iz škofije palače v stolno cerkev. Vernega ljudstva se je zbralo pa med tem zopet na tisoče in tisoče »pred škofijo« ali na glavnem trgu. A vkljub tolikim množicam ni bilo zapaziti najmanjšega nereda.

Ob pol 10 uri se je začel lepo razvrščen obhod pomikati proti stolnici. Spremljalo ga je prekrasno pritrkovanje zvonov in goreča molitev pobožnega ljudstva. Medtem so se bili v prostrani stolni cerkvi zbrali g. c. kr. deželni predsednik baron Hein s svojimi svetovalci in uradniki, več c. kr. generalov in častnikov, razni sodnijski in drugi ces. uradniki, deželni glavar g. Oton Detela z deželnim odborom, šolska in druga oblastva.

Ko novi škof prestopijo cerkveni prag, jim podajo stolni prošt, preč. g. dr. Leonard Klofutar, škopilnik z blagoslovljeno vodo, potem pa sivi starček zapojejo še s krepkim glasom: »Te Deum laudamus,« Bogu v dolžno zahvalo, da ima osirotela vladikovina zopet svojega vladiko. Med krasnim petjem stolnega pevskega zbora se pomika slavnostni obhod

proti velikemu altarju. Gredeč premilostivi škof s svojim spremstvom pobožno počastijo presv. R. T. v kapeli na evangelijski strani. Pri velikem altarju pa odpojejo preč. g. stolni prošt za vsprejemanje novega škofa določene molitve. Novi knezoškof so se zdajci podali na lepo pozlačen škofov sedež in so tako slovesno vzeli v posest škofjo stolico ljubljanske škofije.

Zdajci je pristopil stolni prošt g. dr. L. Klofutar ter je v gladkem latinskem nagovoru počastil novega kneza in škofa v imenu duhovščine ljubljanske škofije. Prevzvišeni vladika so tukaj odgovorili v mladeniško nalušeni latinsčini ter so pozdravili mnogoštevilne duhovnike kot rojak, kot oče, kot brat in kot od Boga poslan škof, vspodbujajoč jih k medsebojni ljubezni, k ljubezni do udanih vernikov, k ljubezni do raznih nasprotnikov. Škofove besede so segale globoko do src. Še solznimi očmi so se približali č. duhovniki škofjemu prestolu, da se poklonijo v vsej ljubezni in udani pokorščini svojemu novemu nadpastirju.

Na to stopijo presvetli knez z mitro na glavi in pastirsko palico v roki na prižnico, da se v poljudni domači govorici predstavijo milemu svojemu narodu. Izdali so se kot posebnega častilca Marijinega. Po njeni priprošnji upajo ne le sami priti k Jezusu, ampak tudi mnogo svojih ovčic k njemu pripeljati. »Po Mariji k Jezusu«, to je njihovo geslo.

Svoj slovenski govor so završili z nekaterimi nemškimi stavki, s katerimi so zagotovili Nemce svoje škofije, da bodo za njih dušni blagor jednako skrbeli, kakor za blagor svojih rojakov-Slovencev.

Po pridigi je bila slovesna pontifikalna sv. maša in ob njenem koncu papežev blagoslov s sv. odpustki. Častita duhovščina je na to spremila premilostivega kneza in škofa skozi natlačeno cerkev in polne hodnike v škofjo palačo. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nekoliko o medu.

Vsled velikega napredka, s katerim se lahko ponaša čebelarstvo, omogočila je iznajdba takozvanega »metalnega stroja« (Schleudermaschine) pripravljati med, najboljši pridelek čebel, na prijeten in snažen način, ne da bi ga morali oprijemati z rokami. — Čebelar je ravno vsled te iznajdbe v stanu, na lahek način razvrstiti med po mnogovrstnih rastlinah, iz katerih se dobiva, v med od akacij, lip, cvetja sadnega drevja, detelje, cvetic itd. — Za časa, ko cvetejo raznovrstne rastline, je treba čebelarjem samo z »metalnim strojem« med, katerega so nabrale čebele, odločiti iz satov, prazno satovje pa postaviti zopet nazaj, da jih napolnijo čebele.

Na ta način pridobljen med (Schleuderhoni) je najbolj čisti in lepi med, kateri se vobče more pridobiti. Tak med je brez cvetnega prahu, voska, svitel, ima prijeten duh, in sladek, dišeč okus. Barva tega medu se ravna po cvetju, iz katerega je pridobljen.

Med od travnih cvetic in cvetja sadnega drevja je svitlorjav, med od akacij temnorumen, med od detelje svitlorumen, med od hajdine in hoj pa temnorjav.

Pravi »metalni med« je v začetku žilavotekoč in se da pri livanju potegniti v niti, katere se ne trgajo. Sčasoma postane debel in tekoč, koncem pa, če je že stal dolgo, kristalizuje in postane trd. Da med kristalizuje in postane trd, je gotovo znamenje, da je pristen. Da postane kristalizovan, trd med zopet tekoč, treba je samo postaviti posodo z medom v vodo in to polagoma segreti. Razven »metalnega medu« pripravlja se tudi »pogačni med,« to je oni med, kateri se najde še v voščenih čebelinih pogačah.

Mnogo ljudij je krivega mnenja, da je samo pogačni med pravi, tekoči ali kristalizovani pa ponarejen. To mnenje je popol-